

ชิ้นงานจัดแสดงในนิทรรศการประกอบกิจกรรมเสวนา “History to story: คร่ำ-ถม: จากหัตถศิลป์ โบราณสู่การสร้างสรรค้ในบริบทร่วมสมัย”

Artifact in topic “History to Story: Damasceneware - Nielloware: From Ancient
Craftsmanship to Creation in Contemporary Context”

10 ทึบบุหรือเงินถมจตุราชลุยกนกเปลว

ที่มาของชิ้นงาน: ศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์

ชื่อผู้สะสมชิ้นงาน/ชื่อผู้สร้างชิ้นงาน: คุณเผ่าทอง ทองเจือ

วัสดุที่ใช้: เงิน ยากม

แหล่ง/สถานที่จัดทำ: ประเทศไทย

ข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง: สร้างสรรค์จากฝีมือช่างสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดย“จตุราชลุย” มาจากชื่อ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์อินทราชัย ผู้ทรงคิดค้น โดยนำวิธีการเขียนลวดลายและวิธีการถ่ายภาพมาประยุกต์ทำเครื่องถมแทนวิธีสลักลวดลายแบบโบราณที่มีหลายขั้นตอนและไม่สามารถทำรูปทรงที่ยากได้

ถมจตุราชลุยใช้วิธีทำบล็อกมาช่วย เริ่มจากเขียนต้นฉบับเป็นลวดลายต่าง ๆ และนำมาถ่ายเป็นกระจกเปียก (ในสมัยที่ยังไม่ใช้ฟิล์มถ่ายภาพ) อัดลงแผ่นเงินที่รีดให้เรียบ นำแผ่นเงินมาเคลือบน้ำยาไวแสงเพื่อใช้อัดภาพลงไป และทำตามกรรมวิธีทำบล็อกโลหะ คือนำแผ่นเงินไปกัดกรด ส่วนที่กัดกัดลึกจะลงยาถม ส่วนที่ไม่ถูกกัดจะเป็นเนื้อเงิน วิธีนี้เหมาะสำหรับใช้ทำกล่องถม หรือกล่องที่มีฝาเปิดปิด ส่วนเครื่องเงินที่มีส่วนโค้งเว้า เช่น ชัน ตลับ แจกกัน ใช้วิธีเขียนแล้วกัดกรด

“Chudadhuj” Niello-Inlaid Silver Cigarette Caskets with Kanok Plaew Pattern

Time of Manufacture/ Age: The Rattanakosin Style

Collector/ Creator: Paothong Thongchua

Used Materials: Silver, Niello amagram

Place of Creation: Thailand

Description: Cigarette caskets with inlays of niello collectively forming Kanok Plaew (Flame-Like Kanok) pattern on their lid, made by an artisan in the reign of King Chulalongkorn Rama V. "Chudadhuj" is derived from the name of Prince Chudadhuj Dharadilok, the inventor of the wet plate technique, combining pattern drawing technique and photography technique into the niello inlay technique where lines collectively forming a pattern are incased using engraved plate instead of traditional hand-engraving which has so many steps and is incapable of creating difficult patterns.

"Chudadhuj" inlay technique involves drawing a pattern and transferring it onto wet glass (in those days there was no photographic film being used), coating a smoothed-out silver plate with sensitizer and pressing the glass firmly against the silver plate for imaging, etching the silver plate and filling deep corroded areas with niello, resulting in the filled areas in black contrasting with the original color around them. This technique is suitable for inlaying boxes and boxes with lids. For inlaying silverware with curves, such as bowl, vase, case, it is recommended that you use hand-engraving method.

ชิ้นงานจัดแสดงในนิทรรศการประกอบกิจกรรมเสวนา “History to story: คร่ำ-ถม: จากหัตถศิลป์
โบราณสู่การสร้างสรรค้ในบริบทร่วมสมัย”

Artifact in topic “History to Story: Damasceneware - Nielloware: From Ancient
Craftsmanship to Creation in Contemporary Context”

